

Gezin Henri Philip en Wolfgang Maas – Gasthuisstraat 102

In 1936, als het antisemitisme in Duitsland erg toegenomen is, komt de 16-jarige Wolfgang Maas vanuit Gelsenkirchen naar Winterswijk. Hij gaat inwonen bij de fam. Henri Philip. Aan de Technische School volgt hij een opleiding tot huisschilder. Er is in Winterswijk een rijk Joods verenigingsleven. De pingpongclub gaat, na een toernooi, gezellig uit. Het is dan dat Wolfgang Maas zijn vriendin Thea Windmuller voor het eerst kust. Thea schrijft eind 1941 in haar dagboek opgetogen over de liefde met Wolfgang. Tegelijkertijd bereidt ze zich voor op 'Polen' met het aanschaffen van warme kleren.

Tijd: 10.30 en 13.00 u. Verteller: Marieke Driever.

Gezin Izaäk de Leeuw – Stationsstraat 3

Veehandelaar Ies de Leeuw en zijn vrouw Sophie Spier wonen met hun vier kinderen Lini, Sini, Henry en Annie aan de Stationsstraat 3. Als Henry in 1937 door een blindedarmontsteking overlijdt, komt Sophie de klap niet meer te boven. Ies verhuist in 1941 met zijn gezin naar de Tuunterstraat net buiten het dorp. Daar lijkt het veiliger. In 1942 gaat Ies naarstig op zoek naar onderduikplekken voor zijn dochters en voor hemzelf. In 1942 wordt moeder Sophie opgenomen in het ziekenhuis. Haar dochter Johanna moet aan de NSB-burgemeester toestemming vragen om haar moeder te bezoeken. Sophie sterft eenzaam in het ziekenhuis.

Tijd: 10.30 en 13.00 u. Verteller: Ada Ilmer.

Gezin David Schielaar – Joodse School Spoorstraat 34

David Schielaar werkt als godsdienstleraar in Borculo. Daar leert hij Hester Granade Meijer kennen en op 15 augustus 1911 trouwen ze. Ze krijgen drie zonen Aron, Izaäk en Louis. In 1920 vestigt het gezin zich in Winterswijk in de woning naast de synagoge. David is de leraar en de voorzanger in de synagoge. Na schooltijd krijgen de Joodse kinderen vier keer per week godsdienstles van hem. Hester voert de drukke huishouding. Winterswijk is de standplaats waar de Schielaars het langst zullen blijven: 20 jaar. Maar ook hun laatste.

Tijd: 10.30 en 13.00 u. Verteller: Ben Westerveld.

Gezin Saul Aron Braunhut – Synagoge Spoorstraat 32

Hij kwam als 16-jarige jongen vanuit Polen naar Nederland om een agrarische opleiding te volgen. Daarna zou hij zich vestigen in een kibboets in Palestina, maar het liep allemaal anders. Saul Aron Braunhut trouwde met een meisje uit Holten en zij vestigden zich in 1936 Winterswijk op Misterstraat 3. Daar werden hun beide zoons Matisjahu en Abraham geboren. En toen kwam de oorlog.

Tijd: 11.45 en 14.15 u. Verteller: Henk Vis.

Korenburgerveen – Gedenkplaats met boom en plaquette

Korenburgerveenweg na de nrs. 5/7/9

‘De onderduikers van het Korenburgerveen’ worden ze genoemd. Als groep mensen. Maar het gaat om individuele personen van 0 tot 62 jaar die zich in de barre omstandigheden van het Korenburgerveen probeerden te verschuilen voor de nazi’s en hun handlangers. Ze werden verraden en weggevoerd. Omdat ze ‘verhuisd waren zonder toestemming’ werden ze versneld uit Westerbork gedeporteerd naar de vernietiging.

Tijd: 11.45 en 14.15 u. Verteller: Astrid Dekkers.

Pieter Brittijn – Prins Hendrikstraat 14

De op 17 maart 1902 geboren Pieter Brittijn verhuist in 1907 naar Winterswijk. Zijn vader wordt daar directeur van de Ambachtsschool. Pieter trouwt in 1930 en vertrekt in 1935 naar Medemblik. Daar raakt hij in de oorlog vanuit zijn werk betrokken bij het verzet. In januari 1945 wordt hij door verraad gearresteerd en overgebracht naar de gevangenis Weteringschans in Amsterdam. Op 11 maart 1945 wordt een SD-er gedood bij een vuurgevecht. Als represaille fusilleert de bezetter de dag daarop 30 gevangenen, waaronder Pieter Brittijn.

Tijd: 11.45 en 14.15 u. Vertellers: Jeroen en Pieter Brittijn

Vriendelijk verzoek: wilt u iets voor de aanvangstijd op de locatie aanwezig zijn? Dat zorgt voor rust tijdens de vertelling.

Bezoek de
Open Joodse huizen/Huizen van verzet
in Winterswijk
zondag 28 april 2024
op zes verschillende adressen

Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet
wordt geïnitieerd door het landelijke
Joods Cultureel Kwartier in Amsterdam en
wordt in Winterswijk uitgevoerd door de
Werkgroep 'Leren van de oorlog' en de
Stichting Winterswijkse Synagoge.

Gedenken is bevrijdend!

www.synagogewinterswijk.nl

60^c Nederland
+25

1985

SYNAGOGUE WINTERSWIJK MET HEILIGE ARKE